

Von Glitschka – profesionální ilustrátor a tutor, který je v oboru kolem 30 let a má za sebou tisíce zakázek, říká, že kreativita beze strachu nemůže existovat. Že nemáte-li během projektu strach, tak se dostatečně nesnažíte. On sám prý i po těch letech strach má a radí, abychom ho přijali, nenechali se jím rozhodit a naopak ho použili jako palivo.

A já s ním souhlasím. Strach z neúspěchu a nenalezení nápadu je normální, zažívají ho všichni. Nenechte se panice a věřte kreativnímu procesu. A ve chvíli, kdy cítíte, že jste už odevzdali 100 % svých sil, tak si dejte pauzu a věřím, že *Heuréka!* přijde cobydru.

Kreativní checklist

Aneb mapa k *Heuréka!* momentu

Pro blog logotvurce.cz vytvořil Tomáš Vachuda – Zapálený logotvůrce – vachudatomas.cz

Jak vůbec vypadá kreativní proces

Detailní popis najdete v mém článku [Jak na kreativní nápady](#) (kde si můžete pročíst hlubší popis většiny tipů, tu zmíním). Nejprve shromáždíte dostatek informací, ty zpracujete a pak už generujete nápady. A až se úplně vyšťavíte, dáte si oddech a necháte nápady uzrát. A nakonec, v neočekávanou chvíli, vás osvítlí *Heuréka!* moment a to dokonalé řešení se samo nabídne.

Tento checklist vám na každém kroku procesu pomůže dosáhnout co nejlepších výsledků. Je určen hlavně logotvůrcům, ale většinu tipů využijí i jiní kreativci. Mně osobně pomáhá generovat mnohanásobek nápadů, než kdy dříve a věřím, že pomůže i vám.

Obecné tipy

První nápad není nikdy nejlepší!

Naleznete-li zajímavé řešení, neusněte na vavřínech a místo toho i nadále hledejte jiná řešení.

To už někoho napadlo...

U každého rozhodnutí si říkejte, že totéž už napadlo někoho jiného a zamyslete se, jak se více odlišit.

Dejte na intuici

Zkoušejte i nápady, které se na první pohled odklánějí od zadání. Pokud vás napadly, tak nějakou spojitost mají.

Syndrom očividných řešení

Nevymýšlíte jen očividná řešení? Nebo nepřehlížíte naopak nějaké očividné (ale velmi dobré) řešení?

Hledejte jiné cesty

Hledáte-li nápady obvyklými způsoby, najdete jen ty, které už našli ostatní. Snažte se odkloňovat od normálu.

Neopakuj dokola tu samou myšlenku?

Průběžně se ujistěte, že jste se do žádné myšlenky nezamilovali – jinak budete všechny ostatní myšlenky sabotovat.

Řeším správný problém?

Neodkloujíte se příliš od zadání? Co je pro klienta skutečně důležité? Na co bych se měl nejvíce soustředit?

Zjednodušte a obohacujte

A hlavně si pravidelně říkejte: co mohu zjednodušit? Jakou část konceptu mohu odstranit a nápad tak vylepšit? Nebo naopak co návrhu chybí a co mám přidat, aby byl zajímavější?

Priorita: reálný termín

Kratší termín = stres = méně kreativity, více chyb a napadají vás povrchní a očividná řešení.

Sběr informací

Kvalitní zadání

Vyžadujte důkladné **zadání**. Pochopte, kdo klient je, co dělá a pro koho a jaký problém máte řešit.

Ukázky preferencí

Ujasněte si klientovo očekávání, ať netvoříte něco, co je úplně mimo a co klient zamítne.

Začátek

Zpracování zadání

Pečlivě projděte zadání a pochopte, co klient potřebuje. Udělejte si výpisky na papír a ideálně zapojte i barvy – tím nastartujete kreativitu.

Moodboard

Sestavte si koláž fotek, barev, písem či textur, které vyjadřují hodnoty a atmosféru, ke které chcete směřovat.

Skicování před průzkumem

Tedy přicházejí naivnější a odvážnější nápady.

Průzkum

Průzkum obecný

Ponořte se do klientova oboru, do jeho historie. Pochopte kontext a pravidla celého oboru a jaký styl designu se k oboru hodí.

Průzkum konkurence

Hledejte rozdíly mezi nimi a vaším klientem. Zkontrolujte, jak jejich grafici řešili podobné problémy a odlište se od nich.

Průzkum cílové skupiny

Sledujte, jaká témata řeší, kde se pohybují, co dělají.. Porozumějte jim a navrhujte pro ně.

Další asociace

Nové nápady jsou jen **kombinace starých prvků novým způsobem**. My designeři vždy pracujeme se sadou klíčových slov, které se snažíme vizualizovat a zajímavě nakombinovat. Čím více klíčových slov, tím více nápadů.

Myšlenkové mapy

Vytvořte kolem hlavních klíčových slov myšlenkové mapy a generujte nové asociace.

Slovník synonym

Nasbírejte další asociace pomocí [českého](#) anebo [cizojazyčného](#) slovníku synonym.

Před, během a po

Děšť: před = mrak, během = prší, po = kaluže.

Rozbor názvu

Při tvorbě loga zjistíte, co znamená anebo jak vznikl název firmy. Může vás to inspirovat.

Změna myšlení

Netradičtější myšlení = kreativnější nápady. Tyto tipy pomohou tradiční myšlení nabourat.

Nine-dot problem

Přeškrtnete těchto 9 puntíků 4 rovnými čarami? Nejde to? Existuje i řešení se třemi i jednou čarou. Jen musíte myslet *jinak*.

Different board

Sestavte si koláž originálních vizuálních motivů, která vám bude připomínat, že to jde i jinak.

Změna výchozího bodu

Otevřete **slovník**, vyberte náhodné slovo a zamyslete se, jak souvisí s vaším problémem. Pak se **rozhlédněte se kolem sebe**, vyberte nějaký objekt a opět naleznete souvislost.

Změna CO na JAK a PROČ

Neřešte tolik, co klient dělá, ale spíše jak (přístup) a proč (hodnoty a vize).

Přejmenujte klíčové slovo

Dveře změníte na bránu, vchod, či průchod a hned posunete myšlení trochu jiným směrem.

Kreativní stav

Zbavte se strachu

Bez strachu to nejde. Nenechte se jím paralyzovat, přijměte jej a použijte jako motor.

Pozitivní nálada

Ta rozšiřuje naše myšlení a zvyšuje šanci na nalezení netradičních řešení.

Zredukujte rušivé vjemy

Nasaďte sluchátka, zavřete oči.

Pusťte si hudbu

Ta pomáhá aktivovat části mozku, které podporují kreativní myšlení. Souvisí-li navíc hudba s vaším projektem, může vás inspirovat.

Zvětšení prostoru

Mysl vyplňuje místo, ve kterém se nachází. Ve velké místnosti anebo třeba venku bude vaše přemýšlení „širší“, nežli v malé kanceláři.

Zacvičte si

Uvolníte endorfiny, navodíte dobrou náladu a ta pomůže k dosažení *aha* momentu. Též získáte přístup k nápadům schovaným v podvědomí. Ve fitku vás tedy napadnou zajímavější řešení, než u stolu.

Chodte

Chůze zlepšuje kreativní myšlení až o 60 %. Je jedno, zda chodíte venku anebo sem-tam po místnosti. Zkrátka když se zaseknete, chodte a nápady přijdou. Fakt.

Nudte se

Nuda hecuje kreativitu. Věnujte nějaký čas repetitivním činnostem a nepřerušovaným úsekům nečinnosti: koukejte do blba, anebo z okna, zavřete oči a vůbec na nic nemyslete.

Rozproudění alfa vln

Zkuste nějakou duševně nenáročnou aktivitu (domácí práce, procházka, sprcha), dopřejte mysli odpočinek a nápady přijdou.

Míček

Uložte do hlavy pár klíčových slov a házejte si s míčkem o zeď a během toho nechte myšlenky volně plynout. Dr. House schvaluje.

Inspirace

Projděte staré skici

Projděte nevyužité nápady a sledujte motivy a styly zpracování, které se nyní hodí.

Cizí práce

Nekradte, ale zamyslete se, proč daní designeři zvolili právě tuto cestu – pochopte jejich myšlenkové pochody a ty vás třeba inspiroji.

Slovníky symboliky

Procházejte výklady náhodných i tematických symbolů – čtení metafor vás přepne do metaforického myšlení.

Inspirace neurčitostí

Hledejte tvary v mracích na obloze, na dně kávového hrnků.. hledejte v chaosu nějaký řád.

Svět kolem nás

Mějte oči otevřené, sledujte přírodu, detaily, barvy, emoce.. Inspirace je všude.

Hledání nápadů

Skicujte, skicujte, skicujte

Skicování je základ pro generování nápadů.

Neřešte dokonalost

Nesnažte se skicovat jen dokonalé nápady. Filtrujte nápady až na papíře, ne v hlavě.

Skicujte i blbosti

Třeba to takové blbosti nebudou, nebo v nich najdete něco inspirativního.

Změna úhlu a zrcátka

Poskicované papíry natáčejte a použijte i zrcátka a hledejte skryté motivy.

Checkněte zahozené

Znovu prozkoumejte zahozené nápady a možná v nich najdete potenciál k rozvinutí.

Čmárejte náhodné tvary

A hledejte v nich něco zajímavého.

Imaginace

Uložte si do hlavy klíčová slova, zavřete oči a nechte myšlenky plynout. Když vás napadne nějaký motiv, zkuste ho přiblížit, oddálit, otočit, hraje si s časem, scénu nějak narušte, rozvířte...

Rozvoj nápadů

Co kdyby?

Narušujte předpoklady a zkuste to naschvál špatně: co kdybych nakreslil míč hranatý? Co když bude moře žluté a ne modré? Co když symbol převrátím vzhůru nohama?

Zákaz

Dejte si nějaký zákaz – nesmíte do loga vyjádřit téma projektu, nesmíte použít více jak 5 čar, nesmíte použít více jak 1 barvu...

Přežeňte to

Co kdyby byl motiv 10x větší nebo menší? Co kdyby v něm bylo 10x více anebo méně tvarů? Jak můžete váš koncept přehnat?

Přeskupení a náhrada

Jde koncept či jeho část nějak přeskupit? Posunout tuhle část sem? Nebo ji něčím nahradit?

Najděte vzor a změňte ho

Co mají všechny vaše nápady společné? Zkuste tento společný prvek něčím nahradit.

Zesměšněte svůj nápad

Je spojitost mezi *aha* a *haha* momentem. Jaké střelené věci můžete nápadu provést?

Změna úhlu pohledu

V praxi ložisko snižuje tření, ale když leží na ulici, je to jen netradiční prstýnek. Zkuste se na váš nápad kouknout z jiného pohledu.

Cizí oči

Jak by k vašemu problému přistoupilo 6leté dítě? Jak by jej vyřešil kreativec, kterého respektujete? A co zvíře, rostlina či nějaký objekt – jak by vypadal problém v jejich očích?

Jste váš nápad

Jak byste se cítili, kdybyste vy sami byli nápadem, který rozvíjíte? Co byste změnili?

Porušení pravidel

Částečná ignorace zadání

Zkuste ignorovat část zadání či nějaká hlavní klíčová slova, u kterých cítíte, že vás nějakým způsobem svazují. Případně je neignorujte, jen je berte s větší rezervou.

Udělejte něco nečekaného

Navrhněte opak toho, co klient hledá. Chce moderní minimalistický design? Opřete se do detailů a konzervativního stylu. Toto řešení mu nedodáte, ale tento osvěžující kontrast vás může něčím inspirovat.

Pravidla a dogmata

Jaká oborová či osobní pravidla zamlžují vaši představivost? Jakého „měl/a bych“ se můžete zbavit? Přestože se vám dříve oplatil nějaký postup, zkuste ho tentokrát ignorovat a zkusit to jinak.

Inkubace

Až budete mít nápadů azaž, nechte je uzrát. Příliš soustředění spustí tunelové vidění a nevidíte pojítka, která se odpočinutě myslí zdají zřejmá. Navíc nápady často chodí právě tehdy, kdy se na ně nesnažíte přijít.

Pauza a odstup

5 minut, 5 hodin, nebo do druhého dne. Pročistíte hlavu a získáte čerstvý pohled na věc.

Relax a odpočinek

Podporuje kreativitu – pusťte si nenáročný film, čtete si nenáročnou knihu, meditujte..

Spánek

Nezbytnost pro vyřešení problémů, které mozek nedokáže vyřešit za bdělosti

Touto dobou byste měli být v cíli a měla by vás oslnit ta kýžená *heuréka* a měli byste mít v rukou dokonalejší nápad, který už jen čeká na to, až ho realizujete. :)